

Enflasyon muhasebesine geçiş bilgi ve tecrübe gerektirir!

Bu yılın en çok konuşulan muhasebe konularından birinin IAS 29 ve IFRIC 7 olacağı artık net Şekilde görülüyor. IAS 29 genel anlamda hiperenflasyon olan ekonomilerde finansal tablo düzenleme ilkelerini anlatırken, IFRIC 7 yorum belgesi ise ilk defa enflasyon muhasebesi uygulayacak işletmelerin bu uygulamayı nasıl yapmaları gerektiğine odaklanmakta.

Herşeyden önce, hiperenflasyonlu ekonomilerde finansal tablo düzenlerken ana ilkenin, tüm finansal tablo kalemlerinin paranın güncel satınalma gücü ile gösterilmesi olduğunu not etmekte fayda var. Bu ilke ise bizi önce finansal tablo kalemlerinin parasal ve parasal olmayan Őeklinde sınıflandırılmasına götürmekte. Zira, parasal kalemler zaten güncel rapor tarihindeki paranın satınalma gücünü ifade ederken, tarihi maliyetinden ya da bilançoya giriş tarihindeki değerinden taşınan parasal olmayan kalemler ise o tarih itibariyle paranın satınalma gücünü yansıtacak Şekilde kalmakta ve dolayısıyla bugünkü parasal değerini ifade edecek Şekilde düzeltilmek durumunda.

Peki ilk defa bu dönem itibariyle IAS 29 uygulayacak isek düzeltme işlemine hangi tarih itibariyle başlamalıyız? IFRIC 7 ye göre, bir işletme içinde bulunduğu ekonominin hiperenflasyonlu ekonomi olduğunu saptadığı raporlama döneminde, IAS 29 ilkelerini sanki içinde bulunduğu ekonomi her zaman hiperenflasyonlu ekonomi olagelmış gibi uygulayacaktır. Bu durum, aynı IAS 8 muhasebe politikaları değerliği durumunda yaptığımız gibi, sunduğumuz en erken finansal tablo döneminin açılış bilançosu üzerinde IAS 29 düzeltmelerini uygulamamız anlamına geliyor.

IAS 1 gereğince finansal tablolarımızı karşılaştırmalı olarak verdiğimize göre karşılaştırmalı bakiyeleri de güncel parasal değer üzerinden göstermemiz gerektiği de unutulmamalı.

Açılış bilançosu üzerinde yaptığımız düzeltmeler sonrasında oluşan net parasal kazanç/kayıp ise doğrudan bir gelir tablosu kalemi olarak kaydedilmeli.

Enflasyona dayalı tahvil ve bonolar veya krediler gibi, bir sözleşme yoluyla fiyat değerlişlerine göre düzenlenen varlık ve yükümlülükler, sözleşmede belirtilen Şekilde düzeltilerek bilançoda taşınmalı ve yapılan enflasyon düzeltmelerinden kaynaklanan gelir gider unsurları da net parasal kazanç/kayıpın bir bileşeni olarak dşnlmeli.

Yeniden değerlemeye tabi tutulan sabit kıymetler gibi bazı parasal olmayan kalemlerin bilanço üzerinde tarihi maliyetten taşınmadıklarını dikkate aldığımızda, bu kalemlerin düzeltme başlangıç tarihinin en son yeniden değerleme tarihi olduğunu not etmekte fayda var.

Tarihi maliyetten taşıdığımız sabit kıymetlerin hem maliyete hem de birikmiş amortismanlarının güncel parasal değere göre düzeltilmesi gerektiğini unutmamalıyız.

Her halükarda, düzeltilmiş parasal olmayan kalem değerlerinin IAS 36 değer düşüklüğü testine tabi tutulması ve gerekirse düzeltilmiş değerinin geri kazanılabilir değere indirilmesi de unutulmaması gereken önemli bir husus.

İlk defa IAS 29 uygulamasında, açılış bilançosundaki özkaynakların düzeltilmesi ise ayrı bir çalışma alanı. Başlangıç bilançosu üzerinde, birikmiş kar/zarar ve yeniden değerlendirme artışları hariç, hissedarlara ait özkaynak bileşenlerini bilançoya giriş tarihlerinden itibaren tek tek endeksleyere paranın güncel satınalma değerine getireceğiz.

Önceki dönemlerden gelen yeniden değerlendirme artışlarını elimine edecek, ve bu şekilde, bilançodaki ilgili tüm bakiyelerin endekslenerek düzeltilmesi sonucunda, açılış bilançosunda düzeltilmiş birikmiş kar/zarar tutarına ulaşacağız.

Diğer kapsamlı gelir tablosuna gelince... IAS 29 a göre diğer kapsamlı gelir tablosundaki tüm bakiyeler raporlama dönemi sonundaki parasal değere getirilecek şekilde düzeltilmelidir. Bu nedenle, diğer kapsamlı gelir tablosundaki tüm gelir ve gider kalemleri finansal tablolara kaydedildikleri tarihten itibaren enflasyon endeksiyle düzeltilmelidir.

IAS 29 enflasyon muhasebesi altında, parasal varlıkları parasal yükümlülüklerinden daha yüksek olan işletmelerin satınalma gücü kaybından ötürü net parasal zarara uğrayacağı, tam tersi durumda ise gelir tablosunda net parasal kazanç ortaya çıkacağı not edilmelidir.

Peki ertelenmiş vergi parasal mı yoksa parasal olmayan bir kalem midir? IAS 29 a göre önceki dönem ertelenmiş vergi bakiyeleri düzeltilmeli midir? Düzeltme yapılacak ise nasıl bir işlem uygulanmalıdır...

Ertelenmiş vergi kaleminin IASB tarafından neden parasal olmayan kalem olarak kabul edildiği hususunu ve IFRIC 7 de detaylı anlatılan ertelenmiş vergi düzeltme prosedürünü bundan sonraki makalelerimizde ele alacağız.

IAS 29 uygulamalarında sadece teorik bilginin yeterli olmadığı, özellikle ilk defa enflasyon muhasebesine geçişte IAS 29 ve IFRIC 7 ilkelerini daha önce IAS 29 a göre finansal tablo hazırlayarak uygulamış bulunan tecrübeli danışmanlardan destek alınması gerektiği hususunu vurgulamak isteriz.